

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/56/2020
Identifikačné číslo spisu: 5714011426
Dátum vydania rozhodnutia: 04.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5714011426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela, v trestnej veci obvineného R. L. pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. novembra 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného R. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/35/2018 z 3. júla 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. L. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/168/2014 z 30. mája 2017 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/168/2014 z 31. januára 2018 bol obvinený R. L. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenej dobe koncom roka 2012 v H. v úmysle získať neoprávnený prospech navrhol K. L., nar. XX. E. XXXX ako finančnej makléрке spoluprácu a to tak, že zaručí jej klientom, resp. klientom, ktorých ona osloví a uzatvorí s nimi zmluvy veľké zisky plynúce z výhodného investovania finančných prostriedkov do spoločnosti W. & J. J. D. Z., XXXX L., R. XXX, X. T., X. XXXXX, N., ktorú on zastupuje, po čom K. L., v januári roku 2013, oslovila poškodenú L. F., nar. X. E. XXXX, a podľa pokynov obvineného jej navrhla výhodne investovať finančné prostriedky prostredníctvom uvedenej spoločnosti pri viazanosti na obdobie troch rokov s garantovaným zhodnotením vkladu 3,4% p. a., s čím poškodená súhlasila a dňa 11. januára 2013 ako investor uzavrela investičnú zmluvu s investičnou spoločnosťou W. & J. J. D. Z., toho istého dňa previedla na účet spoločnosti (investora) sumu 5.000,- €, po čom však poškodená ako investor vôbec neobdržala od vyššie uvedenej spoločnosti žiadny doklad o zaevidovaní jej zmluvy, resp. o vložení finančných prostriedkov na účet spoločnosti, nedostala ani výpis informujúci o stave jej investície, napriek tomu, že v zmluvných podmienkach investičnej zmluvy je uvedené, že spoločnosť sa zaväzuje vždy jeden krát ročne zaslať výpis informujúci o stave jej investície, pričom už pri navrhovaní spolupráce obvinený vedel, že finančné prostriedky od poškodenej sa nebudú výhodne zhodnocovať v spoločnosti W. & J. J. D. Z. a to z dôvodu, že obvinený

v ten istý deň ako bola finančná hotovosť vo výške 5.000,- € pripísaná na účet uvedenej spoločnosti, túto, ako jediný disponent k účtu spoločnosti, vybral v hotovosti, a použil nezisteným spôsobom, čím L. F., nar. X. E. XXXX, trvale bytom H.. O.. XX/X, spôsobil škodu vo výške 5.000,- €,

2/ následne v marci roku 2013 v H., opäť v úmysle získať neoprávnený prospech ponúkol obvinený K. L., nar. XX. E. XXXX ako finančnej makléрке, spoluprácu a to tak, že zaručí jej klientom, resp. klientom, ktorých ona vysloví a uzatvorí s nimi zmluvy, veľké zisky, prostredníctvom ponuky mimoriadnej možnosti investovania finančných prostriedkov do spoločnosti W. & J. J. D. Z., XXXX L., R. XXX, X. T., X. XXXXX, N., ktorú on zastupuje, na čo K. L., v marci 2013, oslovila poškodenú L. F., nar. X. E. XXXX, a podľa pokynov obvineného jej navrhla výhodne investovať finančné prostriedky prostredníctvom uvedenej spoločnosti pri krátkodobej viazanosti na obdobie dvoch mesiacov s výnosom 7 %, s čím poškodená súhlasila a ako investor uzavrela investičnú zmluvu s investičnou spoločnosťou W. & J. J. D. Z. a dňa 2. apríla 2013 previedla na účet uvedenej spoločnosti sumu 4.000,- €, po čom poškodená ako investor vôbec neobdržala od uvedenej spoločnosti žiadny doklad o zaevidovaní jej zmluvy, resp. o vložení finančných prostriedkov na účet spoločnosti, neboli jej vyplatené žiadne finančné prostriedky, aj keď už doba viazanosti pominula, pričom už pri navrhovaní spolupráce obvinený vedel, že finančné prostriedky od klientov sa nebudú výhodne zhodnocovať v spoločnosti W. & J. J. D. Z., a to z dôvodu, že R. L., v ten istý deň ako bola finančná hotovosť vo výške 4.000,- € pripísaná na účet spoločnosti, túto previedol na účet spoločnosti V. D. A., so sídlom R., a ako jediný disponent k účtu ostatne spomenutej spoločnosti túto finančnú hotovosť vybral v hotovosti a použil nezisteným spôsobom a L. F., nar. X. E. XXXX, trvale bytom H., Y. O.. XX/X spôsobil škodu vo výške 4.000,- €.

Za to bol obvinenému R. L. podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Zároveň podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil a uložil nad správaním obvineného R. L. probačný dohľad so skúšobnou dobou 30 (tridsať) mesiacov. Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. c) Trestného zákona súd uložil obvinenému R. L. ako súčasť probačného dohľadu povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe poškodenej L. F., nar. X. E. XXXX v H., trvale bytom V.V., ul. E. F. XX/XX, okres H., škodu vo výške 9.000,- €. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej L. F., nar. X. E. XXXX v H., trvale bytom V.V., ul. E. F. XX/XX, okres H., škodu vo výške 9.000,- €. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodenú L. F., nar. X. E. XXXX v H., trvale bytom V.V., ul. E. F. XX/XX, okres H., so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 1To/35/2018 z 3. júla 2018 na verejnom zasadnutí postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného R. L. zamietol ako nedôvodné.

Proti vyššie označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený R. L. prostredníctvom JUDr. Michaely Řihákovéj Kojtalovej, LL.M., advokátky v Žiline, dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného v ustanoveniach § 2 ods. 1 Trestného poriadku, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že názor krajského súdu, že „celá finančná transakcia sa podľa názoru krajského súdu javí na prvý pohľad ako sofistikovaný investičný zámer, ale pri podrobnom preskúmaní okolností tzv. výhodného investovania finančných prostriedkov nemožno dôjsť k inému záveru, že išlo len o obyčajné uvedenie do omylu dôverčivej osoby“, je konštatovaním arbitrárnym, pričom krajský súd sa v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi odvolania obvineného. Poukázal na právo na spravodlivý súdny proces, ktorému zodpovedá povinnosť súdov rozhodnutie riadne odôvodniť a adekvátne sa čo do myšlienkových konštrukcií racionálne, logickým spôsobom vysporiadať so všetkými dôkazmi, rovnako i s argumentačnými tvrdeniami, lebo inak dochádza k neústavnému postupu spočívajúcemu v tzv. opomenutých dôkazoch. Je neakceptovateľný postup súdu, ktorý na hlavnom pojednávaní, na ktorom vykonal výsluch svedka K. L., znemožnil obhajobe riadny výsluch svedka a neumožnil obhajobe klásť otázky.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku obvinený uviedol, že vo veci konal vyšetrovateľ, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Obvinený na súde adekvátnym spôsobom preukázal, že vyšetrovateľ, ktorý realizoval celé prípravné konanie, mal byť vylúčený z úkonov, tak ako to vyplýva z predložených disciplinárnych spisov. Vychádzajúc z § 31 ods. 1, § 32 ods. 1 Trestného poriadku nestrannosť znamená neprítomnosť predsudku. Zaujatosť vyšetrovateľa v prípravnom konaní bola založená jeho pochybeniami v danom konaní, a teda svedecké výpovede, ktoré tvoria i skutkový základ pre napadnuté rozhodnutie krajského súdu, získané v prípravnom konaní zaujatým vyšetrovateľom, nemožno použiť.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že dovolací súd je zisteným skutkovým stavom viazaný, ale len za predpokladu, že tzv. skutková veta obsiahnutá vo výrokovej časti rozsudku obsahuje vyjadrenie všetkých skutkových okolností, ktoré vyžaduje použitá právna kvalifikácia skutku. Krajský súd pritom takto nepostupoval. Nebola preukázaná objektívna stránka prečinu podvodu, že by práve obvinený uviedol poškodenú do omylu alebo využil jej omyl, že by práve poškodená v dôsledku omylu vyvolaného obvineným vykonala majetkovú dispozíciu, ktorou by na jej majetku vznikla najmenej malá škoda a na strane obvineného obohatenie. Základnou požiadavkou spravodlivého procesu vyplývajúcou z prezumpcie neviny je, aby vina obvineného bola preukázaná, pokiaľ ide o každý znak žalovaného prečinu. Zásada prezumpcie neviny je porušená súdnym rozhodnutím vtedy, ak uznanie viny nie je výsledkom vylúčenia dôvodných pochybností o nej. Rozhodnutie o vine nemôže byť založené na domnienkach a špekuláciách. Nie je preukázané naplnenie subjektívnej stránky prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Pri základnej skutkovej podstate trestného činu podvodu sa úmyselné zavinenie páchatel'a musí vzťahovať ku všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Uvedené skutočnosti sú vyvrátené popisom finančného toku finančných prostriedkov a procesu investovania, tak ako sú zosumarizované v znaleckom posudku č. XX/XXXX, z ktorého je jednoznačne potvrdená neexistencia úmyselného zavinenia obvineného k spôsobeniu škody na cudzom majetku. Naplnenie znakov skutkovej podstaty pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona nie je preukázaná ani jedným priamym dôkazom. Krajský súd nesprávne právne posúdil záväzkový vzťah medzi poškodenou a obchodnou spoločnosťou W. & J. J. D. Z., pričom o trestný čin môže ísť len v prípadoch, keď bolo podvodné konanie vykonané pred vznikom záväzkového vzťahu, pričom musí ísť o priame konanie medzi páchatel'om a poškodenou. Z hľadiska naplnenia znakov trestného činu podvodu je relevantné len také konanie páchatel'a, ktoré predchádza transferu majetkovej hodnoty z dispozície poškodenej do dispozície páchatel'a alebo niekoho iného, pričom v konaní žiadnym spôsobom nebolo preukázané akékoľvek konanie obvineného vo vzťahu k poškodenej, ktoré by bolo možné subsumovať pod podvodné konanie tak, ako to predpokladá § 221 Trestného zákona. Súd z hľadiska svojich skutkových záverov nesprávne právne posúdil postavenie spoločnosti W. & J. J. D. Z. (reg. G.) a V. D. A. (reg. R.), kde konštatuje, že tieto subjekty nie sú subjektmi s povoleniami NBS na vykonávanie činnosti v oblasti finančného trhu a obvinený R. L. nie je zapísaný v registri finančných agentov a finančných poradcov, ktorý vedie NBS, t. z. že ani samotný obvinený, ani tieto spoločnosti v roku 2013 nemohli podnikat' a pôsobiť v oblasti finančného trhu na území Slovenskej republiky. Nie je možné vyvodiť spoľahlivý záver o tom, že skutkové zistenie, že by obvinený navrhol K. L. spoluprácu tak, že zaručuje

klientom, ktorých ona osloví a uzatvorí s nimi zmluvy, veľké zisky plynúce z investovania, napĺňajú znak, že obvinený uviedol niekoho do omylu v úmysle sa obohatiť. Súd svoje závery založil na výpovedi svedkyne K. L., ktorej dôveryhodnosť, resp. nedôveryhodnosť namietal obvinený a to i napriek tomu, že o tejto svedkyni existujú dôvodné pochybnosti o jej závislosti na omamných alebo psychotropných látkach zakladajúce pochybnosti o jej duševnom stave, kde L. F. potvrdila skutočnosti, že bola opakovane týmto svedkom uvedená do omylu, keď od nej svedkyňa K. L. prevzala finančné prostriedky ako poisťné, ktoré však do poisťovne neodviedla, ani poškodenej nevrátila, rovnako že jej je dlžná finančné prostriedky.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin, ktorá navrhla dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila písomným podaním z 19. mája 2020 aj poškodená L. F., ktorá dovolanie obvineného považuje v celom rozsahu za nedôvodné.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku).

Najvyšší súd SR poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené nebol Najvyšší súd SR oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomocí vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit' a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd SR je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného :

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného R. L. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený R. L..

V tejto súvislosti Najvyšší súd SR poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, sp. zn. II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, sp. zn. IV. ÚS 252/04).

Odvolací súd zároveň v celosti odkázal na skutkový stav zistený pred súdom prvého stupňa, pričom osobitne zvýraznil správnosť, podrobnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu, na podklade ktorého dospel následne aj odvolací súd k identickým skutkovým záverom, ako súd prvého stupňa.

V nadväznosti na už skôr uvedené Najvyšší súd SR aj vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatuje, že nevyhovenie požiadavke obvineného na ďalší postup súdu pri dokazovaní podľa jeho predstáv nepredstavuje negatívne ovplyvnenie práva obvineného na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) a práva na obhajobu (osobitne) tak, aby Najvyšší súd SR mohol vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale i súdov nižších stupňov počas celého doterajšieho trestného konania navyše žiadnym spôsobom nevyplýva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam obvineného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces a konanie uskutočňovali účelovo v jeho neprospech. Nebolo preto možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu nerešpektovaním § 168 ods. 1 Trestného poriadku.

Záverom k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku Najvyšší súd SR poznamenáva, že pokiaľ ide o námietku obvineného, že súd neumožnil pripustenie niektorej otázky obhajcu obvineného na svedkyňu K. L. („aký bol dlh svedkyne voči poškodenej, aká bola finančná situácia svedkyne v čase uzatvorenia zmluvy, či sa vedú voči svedkyňi nejaké exekučné konania" č. 1. 438 spisu), uvedené neznamená automaticky porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom. Bolo totiž naplnené na jednej strane právo obvineného, aby sám alebo prostredníctvom obhajcu podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku, t. j. uvádzal okolnosti, navrhoval, predkladal a obstarával dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robil návrhy, pričom súd mal zároveň na strane druhej možnosť odmietnuť vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku).

Nakoľko Najvyšší súd SR nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je nevyhnutné konštatovať, že v trestnom konaní (postupom orgánov činných v trestnom konaní či súdov) nedošlo k porušeniu práv obvineného na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, ktorý bol, resp. mal byť vylúčený (§ 31), pričom o jeho vylúčení sa nerozhodlo (§ 32).

Pod tento dôvod nemožno zahrnúť také námietky, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu policajta (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku) a ktoré majú abstraktný, resp. všeobecný charakter tak ako to prezentuje obvinený v podanom dovolaní v podstatnej časti tohto dovolacieho.

Pokiaľ ide o námietku, že vyšetrovatelka Policajného zboru mjr. Ing. E. G. (ďalej aj „vyšetrovatelka“) mala byť vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania dovolací súd konštatuje, že vedúci 3.

oddelenia vyšetrovania Odboru kriminálnej polície OR PZ v Martine dňa 11. júna 2014 uložil podľa § 54 zák. č. 73/1998 Z. z. výčítku vyšetrovatelke podľa článku 8 nariadenia ministra vnútra SR č. 3/2002 o etickom kódexe príslušníka Policajného zboru, podľa ktorého policajt prejavuje slušnosť, rešpekt, taktnosť a ohľaduplnosť voči všetkým osobám bez rozdielu, lebo pri výsluchu R. L. dňa 10. marca 2014 v trestnej veci pod ČVS: ORP-94/3-VYS-MT-2014, kde mala vyšetrovatelka po tom, ako si obvinený pred svojím výsluchom zapol funkciu nahrávania na svojom diktafóne a požiadal o súhlas na vyhotovenie zvukového záznamu, použiť slová: „Vy si nič nahrávať nebudete, lebo tu máte napísané, ako vojdete do kancelárie, si vypniete mobilné telefóny a iné technické prostriedky na prenos, tak ma ani nenasierajte a už aj to vypínajte, viete kde ste? Na polícii ste. Tak láskavo si to vypínajte, ale už aj, kým ma nenaserete" (č. l. 247 spisu). V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že niet pritom žiadneho dôvodu, žeby táto vyšetrovatelka mala byť bez ďalšieho vylúčená z vykonávania úkonov v prípravnom konaní, lebo by sa tak na podklade pokynu vyšetrovatelky obvinenému (hoci na základe nevhodného verbálneho prejavu) oslabila bez ďalšieho garancia konkrétneho vyšetrovateľa v prípravnom konaní a bola čisto formalisticky obmedzovaná len do momentu akéhokoľvek vybočenie z medzí slušného správania, čo nezakladá automaticky zaujatý prístup vyšetrovatelky k osobe zúčastnenej na výsluchu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd SR konštatuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže totiž obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom namietajúce ich správnosť či úplnosť sú preto z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany okresného a krajského súdu - ten nemôže nijako meniť, ani dopĺňať.

Ak obvinený v podanom dovolaní namieta spôsob hodnotenia dôkazov - výpovede svedkov K. L., L. F., znaleckého posudku č. XX/XXXX od M., a. s. - znaleckej organizácie v odbore ekonomika a riadenie podnikov, oceňovanie a hodnotenie podnikov, ide „len" o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dokazovania sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech. Z týchto dôvodov nemôže Najvyšší súd SR skúmať ani otázku povoľovacieho procesu na vykonávanie činnosti v oblasti finančného trhu obchodných spoločností W. & J. J. D. Z. (reg. G.) a V. D. A. (reg. R.), resp. otázku finančných transferov (majetkových dispozícií).

Rovnako spôsob hodnotenia dôkazu a to výpovede K. L. z pohľadu jej vierohodnosti vykonaného

zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže Najvyšší súd SR v rámci dovolacieho konania iniciovaného obvineným prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania.

Dovolací súd zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky znaky skutkovej podstaty pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, lebo obvinený pokračovaním svojho konania na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol do omylu poškodenú a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu.

Pokiaľ ide o námietku obvineného k otázke zavinenia, táto je rovnako nedôvodná. Subjektívna stránka trestného činu totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko č. 3 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2011).

Nebol preto naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z uvedených dôvodov je zřejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. L. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.